

## Økonomimodel til etablering af nye botilbudspladser i hovedstadsregionen

### Økonomimodellens underskudsgaranti

Underskudsgarantien kan gives til driftsherrer, som udvider med nye pladser til målgruppen.

Garantien træder kun i kraft, hvis der bliver ledige pladser på de nye pladser. I så fald garanterer de 29 kommuner i hovedstadsregionen dækning af faste omkostninger i tre år. Faste omkostninger fastlægges til 50 pct. af taksten for det enkelte tilbud.

Underskudsgarantien bygger på øvrige gældende regler og aftaler for området.

Dato: 5. januar 2023

Albertslund Kommune  
Nordmarks Alle  
2620 Albertslund

[www.kl.dk/kkr-hovedstaden](http://www.kl.dk/kkr-hovedstaden)  
Side 1 af 4

Økonomimodellens underskudsgaranti bygger på takstbekendtgørelsens mulighed for, at kommunerne kan indgå en forpligtende købsaftale med driftsherrer om køb af et antal pladser i en periode, hvis pladserne ikke efterspørges af andre.

Økonomimodellen bidrager konstruktivt ind i den aktuelle nationale bevhængenhed på handicapområdet, hvor kommunerne har forsyningsforpligtelsen til fælles udvikling af tilbudsviften på hele det specialiserede socialområde.

Økonomimodellen blev i sin oprindelige form godkendt på KKR Hovedstaden d. 3. februar 2021. Den reviderede model blev godkendt af KKR Hovedstaden d. 6. februar 2023.

Nedenfor gennemgås tilgangen for økonomimodellen og de tekniske aspekter ved den.

### Baggrund for økonomimodellen

KKR Hovedstaden ønsker en solidarisk tilgang til at oprette tilbud til borgere med særlige behov, fordi kommunerne har et fælles ansvar og behov for at have de rette tilbud. Formålet er at sikre en relevant og aktuel tilbudsvifte i forhold til borgere med særlige behov, som understøtter borgernes retssikkerhed og bidrager til at disse tilbud er økonomisk rentable og af den aftalte faglige kvalitet.

KKR Hovedstaden besluttede på møde den 7. februar 2020 at udvikle en økonomimodel for etablering af nye pladser i eksisterende, driftssikre tilbud og for fremadrettet etablering af helt nye tilbud. Økonomimodellen indgår som en del af Rammeaftalen i hovedstadsregionen, og gælder for både kommunale driftsherrer og Region Hovedstaden.

Med lånepuljen for botilbud, der blev udmeldt med økonomiaftalen for 2024, er økonomimodellen tilpasset, så den også gælder for nyetablerede botilbud.

Kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden er særligt opmærksomme på at udfordringen med manglende incitament til oprettelse af nye fælles pladser er særligt presserende for målgruppen *"voksne med autismespektrumforstyrrelser kombineret med selvskadende adfærd, afvigende seksuel adfærd, udadreagerende adfærd e.l."*.

KKR Hovedstaden har besluttet, at økonomimodellen i praksis skal være delvis dækning af evt. underskud ved f.eks. tomgang, hvis de nye pladser ikke bliver belagt i opstartsperioden. Kommunerne skal således ikke betale noget i fællesskab, hvis de nye pladser bliver fuldt belagt uden tomgang.

Kommunerne i hovedstadsregionen har gentagende gange estimeret, at der vil være stor efterspørgsel efter nye pladser til denne specifikke målgruppe i de kommende år. Det vurderes derfor kun i meget begrænset omfang sandsynligt, at økonomimodellen kommer i anvendelse.

### **Økonomimodel for etablering af nye fælles pladser**

Økonomimodellen skal give driftssikkerhed i opbygningsfasen for de driftsherrer, der opretter de nye pladser til de målgrupper, som kommunerne i Hovedstaden oplever udfordringer med at finde pladser til. Samtidig er det kun de faste driftsudgifter, som der kan ske fællesmedfinansiering af, hvorved økonomimodellen bidrager til, at driftsherrer reducerer variable udgifter som fx lønudgifter ved tomme pladser.

Det er den enkelte kommune, der etablerer botilbudspadserne. I forbindelse med etableringen kan det aftales via KKR Hovedstaden, om det konkrete tilbud skal indgå i økonomimodellen. Rammerne for hvordan det kan ske er beskrevet nedenfor.

### **Indgåelse af forpligtende købsaftale med underskudsgaranti**

KKR Hovedstaden beslutter, hvilke driftsherrer som kan benytte Takstbekendtgørelsens mulighed for at indgå forpligtende købsaftale med de 29 kommuner i hovedstadsregionen i tre år, hvis pladserne ikke efterspørges af andre (jf. takstbekendtgørelsens §14 stk. 1 – [\[link indsæt\]](#)).

Disse driftsherrer kan herefter indgå forpligtende købsaftale med de 29 kommuner i hovedstadsregionen i tre år, hvis pladserne ikke efterspørges af andre (jf. [takstbekendtgørelsens §14 stk. 1](#) – [\[link indsæt\]](#)).

KKR Hovedstadens beslutning vil bero på afdækning af efterspørgsel efter og udbud af konkrete nye pladser (se proces nedenfor). Kommunernes forpligtelser i den fælles købsaftale gælder fra ibrugtagning af pladserne med konkrete borgere og bortfalder efter tre år uden yderligere varsel.

Driftsherrerne benytter KL's standardkontrakt på voksenområdet.

### **Teknisk om indhold i forpligtende købsaftale**

For at komme i betragtning til at indgå forpligtende købsaftale om underskudsgaranti, skal driftsherrerne komme med konkrete forslag til etablering af nye pladser. I konkret købsaftale om underskudsgaranti indgår:

- 50 pct. fællesmedfinansiering af taksten ved tomme pladser (de sidste 50 pct. af taksten udgør variable udgifter, som f.eks. lønudgifter til pædagogisk personale)

Dato: 5. januar 2023

Albertslund Kommune  
Nordmarks Alle  
2620 Albertslund

[www.kl.dk/kkr-hovedstaden](http://www.kl.dk/kkr-hovedstaden)  
Side 2 af 4

- Beregnes af pladser omfattet af underskudsgarantien og som har været tomme i perioden
- Fællesmedfinansiering af tre års varighed, som følger sædvanlig fordelingsnøgle (befolkningsandele)
- Taksten pr. nye plads beregnes ud fra den sædvanlige belægningsprocent, som benyttes på de eksisterende pladser på tilbuddet.

Det er vurderet, at omkring 50 pct. af taksten udgøres af variable udgifter som f.eks. lønudgifter, og for at sikre en simpel og gennemsigtig model, er ovenstående beslutning om 50 pct. i tre år truffet.

Det skal på sigt altid være bruger-kommunerne, som betaler for pladserne, hvorfor opstartsperioden tilstræbes at være kort. Det er derfor også bruger-kommunerne, der betaler for pladserne i opsigelsesperioden, såfremt en borger ikke længere har behov for en plads.

Takstniveauet skal afspejle de samlede langsigtede gennemsnitsindtægter og omkostninger ved levering af ydelsen, jævnfør takstbekendtgørelsen og KKR's model for beregning af takster. Anlægsudgifter til etablering af pladser afholdes af den enkelte kommune,

Der skal laves separate budgetter/regnskaber for eksisterende tilbud og nye pladser samt nyoprettede tilbud. Der gives ikke statsrefusion, hvis der ikke er en borgers CPR-nummer involveret.

For målgruppen af voksne med autismespektrumforstyrrelser med adfærdsudfordringer mv. vil det som udgangspunkt være relevant at udvide længerevarende botilbud jf. SEL § 108 eller midlertidigt botilbud, jf. SEL § 107. Taksten beregnes på baggrund af en relevant personaledekning, som bygger på kendte takster fra tilsvarende tilbud. Der kan for de konkrete borgere aftales særtakst mellem brugerkommunen og tilbuddet.

Pladserne skal ved oprettelse opdeles på paragrafferne inden for både botilbud og aktivitetstilbud for at skabe gennemsigthed i indsatserne til borgerne.

Etablering af nye pladser sker under forudsætning af Socialtilsynets godkendelse. Det er driftsherrers ansvar at sikre denne godkendelse.

Spørgsmål vedr. brug af økonomimodellen rettes til fælleskommunalt sekretariat for at sikre gennemsigthed i økonomien, hensigtsmæssig håndtering af krav fra bekendtgørelsen osv.

### **Samarbejdsspor – principper for faciliteret dialog, afdækning af efterspørgsel og udbud i brugen af økonomimodellen**

En fælleskommunal procesfacilitering fremmer en mere forpligtende samlet dialog og et tættere samarbejde mellem driftsherrer og bruger-kommuner om udviklingen af nye pladser og tilbud.

KKR Hovedstaden og Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde og specialundervisning har en central rolle i etablering af nye pladser og tilbud til den udvalgte målgruppe. Dels via arbejdet med rammeaftalen, dels ved løbende at følge efterspørgslen efter pladser til konkrete målgruppen.

Dato: 5. januar 2023

Albertslund Kommune  
Nordmarks Alle  
2620 Albertslund

[www.kl.dk/kkr-hovedstaden](http://www.kl.dk/kkr-hovedstaden)  
Side 3 af 4

### *Model for godkendelse for økonomimodellen*

Det er Embedsmandsudvalget for det specialiserede socialområde, som vurderer og endeligt indstiller konkrete udvidelser af tilbud til KKR Hovedstaden. Projektforslagene vurderes ud fra pris og kvalitet, samt parametre som evt. tilknytning til eksisterende stærkt fagligt set-up og organisering, samt andel pladser tilgængelige for KKR-fællesskabet i hovedstadsregionen mv.

I vurderingen af om et tilbud skal være en del af økonomimodellen vil det også indgå, om der er tomgang på tilsvarende tilbud til den målgruppe, der ansøges om.

Desuden vil det i vurderingen af være en faktor, at udgifterne i anlægsprojektet, som vil medvirke til at definerer taksten for tilbuddet, er opstillet realistisk, og at der i tilstrækkelig grad er taget hensyn til fx uforudsete udgifter.

Selvom KKR Hovedstaden gennemfører en fælleskommunal proces, så er det til enhver tid kommunernes og driftsherrernes ansvar at overholde gældende lovgivning.

### *Tillidsfuldt samarbejde*

Alle involverede i udviklingen af tilbudsviften og de nye pladser opfordres til at fremme tillid, ordentlighed, åbenhed og gennemsigtighed. Den fælleskommunale proces skal kvalificere det efter Serviceloven "i bedste og billigste forstand".

Derfor står kommunerne i hovedstadsregionen og Region Hovedstaden sammen om at:

- Tage ansvar for at sikre, at der er de rette tilbud til borgerne
- Udvide tillid til og respekt for, at tilbuddene drives økonomisk rentabelt, da vi er solidariske omkring økonomien – herunder ventelister og tomgang
- Tage ansvar for at finde det bedste tilbud til borgerne, og er derfor åbne og nysgerrige i forventningsafstemningen. Herunder er vi reelle ift., at der er konkrete borgere bagved vores behov samt hvornår behovet for pladserne er der
- Inddrage borgere og pårørende i forventningsafstemningen om mulige tilbud for at bidrage til sikkerhed og tryghed for borger og pårørende, da man undgår hurtige opsigelser

Der vil være et fokus på borgerens frie valg samt at øge borgernes retssikkerhed.